

van den arts is het m. i. ook allesbehalve gezellig en goed, dat de man en vader, die al zoo vaak afwezig is, nu ook nog 's Zondags niet in den kring is. Door overleg en samenwerking is het hier ter stede gelukt, reeds jaren lang, de practijk op Zondag sterk te verminderen; ik houd mij overtuigd, dat de vergaderingen op Zondag bij goeden wil evenzeer door samenwerking overbodig zullen worden. Dan eerst zal er ook in onze maatschappij „recht voor allen” zijn, d. w. z. ook voor hen die uit beginsel tegen reizen op Zondag zijn.

Kampen, 17 Januari 1920.

W. TEN KATE.

HULP VOOR DE KINDEREN VAN WEENSCH E ARTSEN.

In een schrijven van collega STRITZKO, „geschäftführender Vertreter der wirtschaftlichen Organisation der Aerzte Wiens”, werd mij verzocht mijn medewerking te verleen om te bewerken, dat de reiskosten van Zevenaar af naar de verschillende woonplaatsen der Nederlandsche artsen, die kinderen van Weensche collegae in huis zullen nemen, door de Nederlandsche artsen betaald zullen worden, omdat bij den lagen koers der kronen het te Weenen bijeengebrachte geld niet toereikend zou zijn om dat reisgeld in Nederlandsch geld te betalen. Daarop heb ik onmiddellijk geseind, dat de Nederlandsche artsen dat gaarne zouden doen. Het spreekt van zelf, dat iedere collega dit ook gedaan zou hebben, overtuigd, dat het geld er komen zal, omdat het er komen moet. Daarom herhaal ik mijn verzoek: zend toch uw bijdrage onder motto „Weensche artsen-kinderen” aan de Geldersche Crediet-Vereeniging te Oss. Zou er te veel komen, dan is dit bestemd om de Weensche collegae of hun kinderen op de een of andere wijze te helpen. Tot nu toe kwamen in het geheel pas in f 100.— van tien verschillende collegae.

Oss, 17 Januari 1920.

CORN. A. VERBEEK.

OVER DEN VORM VAN DE MAAG.

In antwoord op de opmerkingen van BLES het volgende:

Ad I. Daar de voor mijn proeven gebruikte honden met graagte tot 1½ liter voedsel nuttigden, kan men moeilijk de door mij gegeven hoeveelheid van één liter aardappel-puree een overvoeding en de daarmee overeenstemmende foto, die van een overvulde maag noemen.

Ad II. De opmerking, dat de verschillen in de fig. 3 en 4 te verklaren zijn uit het feit, dat in het eene geval de plaat gelegen heeft op den rug, of in het andere geval op den buik van den hond, zou kunnen opgaan, indien niet gebleken ware, dat in elken stand van hond en plaat de radiogrammen precies hetzelfde zijn.

Ad III. De opmerking, dat bij fig. 3 de zijdelingsche opname een grootere afmeting van de maag te zien zou hebben gegeven dan de gelijksoortige afmeting bij fig. 1, is volstrekt niet ter zake dienende. Men kan alleen maar over vormverandering bij verschillenden aard van vulling oordeelen, als men beelden vergelijkt, die op dezelfde wijze genomen zijn, hetgeen met fig. 1 en 3 het geval is. Vandaar dan ook, dat Röntgenologen bij den mensch altijd het beeld van de maag in ventro-dorsale richting weergeven en vergelijken. Of de maag in zijdelingsche richting bij fig. 3 grooter geweest zou zijn, is volstrekt niet vooruit te zeggen, daar dit ervan afhangt, of de peristolische samentrekking van de maag bij fig. 1 en 3 verschillend is.

Ad IV. BLES verwijt mij het gebruik van den term *zware metaalzouten*; ik heb daarmee echter de terminologie der scheikundigen gevolgd. Het vraagstuk der zwaarte dier zouten en van den invloed daarvan op den maagvorm is door BLES en niet door mij aangeroerd. Met de enkele opmerking, die BLES hierover maakt, is het echter niet afgedaan, daar het voor de Röntgenologen nu nog een strijdpunt uitmaakt (zie HESSER en CRUNMACH).

Ad V. Dat BLES niet begrijpt, waarom „de buisvormige maag van HOLZKNECHT” allerminst geschikt zou zijn om één liter of meer voedsel te bevatten, is wel verklaar-

baar. Immers de radiologen HOLZKNECHT en GROEDEL hebben dat waarschijnlijk evenmin begrepen, toen de eerste het feit vaststelde, dat zijn radiologische maag met $\frac{3}{4}$ liter en de tweede, dat deze met een halven liter volkomen gevuld was.

Ad VI. BLES is overtuigd, dat verschillende voedingsmiddelen verschillende maagvormen zouden kunnen geven, zoo ook de contrastmiddelen. Welnu, dan zijn wij het eens, wunt ik heb met mijn proeven niets anders willen doen dan trachten te bewijzen, dat de contrastmaaltijden inderdaad een invloed op den maagvorm uitoefenen.

Het slot, waarmede BLES de vraag aanroert van de waarde der Röntgendiagnostiek, kan ik gevoeglijk onbesproken laten, daar dit punt buiten mijn onderwerp lag en niet door mij besproken werd.

Amsterdam, 19 Januari 1920.

E. H. VAN LIER.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

Geschil tusschen het Algemeene Mijnerwerkersfonds en de geneeskundigen.

Den 11den December 1919 heeft het lid van de Tweede Kamer, de heer DE JONGE, eenige vragen tot de ministers van landbouw, nijverheid en handel en van arbeid gericht over het geschil tusschen het pas opgerichte algemeen mijnwerkersfonds en de geneesheeren daaraan verbonden omtrent de belooning, waarbij de geneesheeren zouden bedreigd hebben na 1 Januari deze praktijk niet meer te zullen waarnemen, indien het geschil niet opgelost zou zijn. De heer DE JONGE vroeg verder aan de genoemde ministers, of hun bekend was, dat daardoor de vrije artskenkeuze voor de mijnwerkers dreigde verloren te gaan, waarin de arbeiders niet wenschen te berusten. Eindelijk vroeg hij mede te deelen, waarover het geschil in onderdeelen loopt en of de ministers het geschil van genoeg gewicht achtten om de vrijheid in dit opzicht der genoemde arbeiders met de gevolgen van dien er aan te wagen.

De beide ministers hebben daarop onder dagteekening van 12 Januari 1920 het volgende antwoord ingezonden:

Naar aanleiding van de vragen van den heer DE JONGE kunnen ondergeteekenden mededeelen, dat het hun bekend is, dat tusschen het bestuur van het Algemeen Mijnerwerkersfonds en de geneeskundigen een geschil is gerezen. Aangezien ook de regeling van de voorziening van voldoende geneeskundige hulp tot de taak van het fondsbestuur behoort en ondergeteekenden daarin geenerlei medezeggenschap hebben, noch behoeven te worden gekend, hebben zij genoemd bestuur om inlichtingen verzocht. Dat bestuur deelt het volgende mede:

Ad I. Tusschen het bestuur van het Algemeen Mijnerwerkersfonds en de Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst zijn sinds geruimen tijd onderhandelingen gaande omtrent de voorwaarden, waaronder de bij die Maatschappij aangesloten geneesheeren voor het fonds zullen werkzaam zijn. Deze onderhandelingen hebben nog niet tot overeenstemming geleid. Dat de geneeskundigen geen praktijk meer voor het fonds zouden wenschen waar te nemen, indien het aanhangig geschil op 1 Januari 1920 niet was opgelost, is aan het bestuur van het fonds niet medegedeeld. Wel is door den voorzitter van genoemde Maatschappij mondeling te kennen gegeven, dat van de zijde der geneeskundigen gewenscht wordt, dat vóór 15 Januari a.s. overeenstemming is verkregen. Welke houding door de leden der Maatschappij zal worden aangenomen, indien het geschil niet vóór dien datum tot oplossing is gekomen, is dezerzijds niet bekend.

Ad II. Indien de geneeskundigen — leden van genoemde Maatschappij — zouden weigeren verder fondspraktijk uit te oefenen, zal het bestuur van het fonds maatregelen moeten treffen in het belang van de geneeskundige behandeling der fondsleden. Dat een beperking in de vrije artskenkeuze in dat geval onvermijdelijk wordt, ligt voor de hand. Echter zou, indien het bestuur zich in het uiterste geval genoodzaakt zou zien